

מרובה פרק שביעי בבא קמא

עו.

עין משפט
נר מצוה

קח א מיי פ"ב מהל'
גביה הלכה א סמג
עשין עא:

תורה אור השלם

1. כי יתן איש אל רעהו
בסוף או בלים לשמור
וגבג מבית דאיש אם
יקרא הגבג ישלם
שמות כב ו
שניגב:

מוסף רש"י

וגונב מבית האיש.
אמר רחמנא ישלם שנים,
ולא מבית הקדש.
לזון משלומי כפל להקדש
(בבבבב יא). שחיטה
שאינה ראויה לאכלה.
לא שמה שחיטה. וכל
חיוב ואיסור הכא על ידי
שחיטה אינו חל עליה
(קדושין נח.).

א [למן עט.]. א [לעיל
י: פסחים 5. סנהדרין
ק"ב: א. בכורות יא. ג' נ"ג
מוס' לעיל סג. ד"ה רעהו].
ד [לעיל ע"ה. ע"ה. ו'ש"ל].
ה [ש"ל גורם ואפילו,
ו] [ש"ל בתוספות ד"ה
והתן ועוד שם פד. ד"ה
בעינין ומוס' בכורות לב.
ד"ה ה' לאמר שחיטה].

הגהות הב"ח

א [ה' תוס' ד"ה והשתא וכו'
למן. י"ב מחילה דף עט
וע"ש תוס' ד"ה גנב:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה שחיטה
וכו' דלאחר מיתה לא
חיוב מוס'. ע"ה כש"י רש
מעלה ד"ה כמאן
דמקנין:

רבינו הגאון

תני שילומי כפל, פ"ה
הגבג משלם הקרן ...
וזמנין משלמין הכפל.
גבג והקדש ואחר כך טבח
ומכר משלמין תשלומי
כפל ואין משלמין ד' וה'.
בשלמא אטביחה אינו
חיוב דכי טבח דהקדש
טבח, אלא אהקדשו
ניחייב מה לי מכרו
להדיוט מה לי מכרו
לשמים. ופרקינן, ר' שמעי'
היא וכו'. והא מדרקתא
סיפא ר' שמעי' מכלל
דרישא לאו ר' שמעי', אלא
בקדשים קלים ואלבא דר'
יוסי הגלילי דאמי קדשים
קלים ממוין בעלים הן
וברשותיה קמי. ואסיקתא,
לא שגא קדשי קדשים ולא
שגא קדשי קדשים פטור.
מאי קשיא לך, מה לי
מכרו להדיוט מה לי מכרו
לשמים, מכרו להדיוט
מעיקרא תורה דראובן
השתא תורה דשמעון,
מכרו לשמים מעיקרא
תורה מיקרי והשתא תורה
מיקרי. ר' שמעון אומר
קדשים שחייב באחריותן
וכול'. נהי דסבר ר' שמעון
מה לי מכרו להדיוט מה
לי מכרו לשמים, איפכא
מיבעי, ליה קדשים שחייב
באחריותן, כגון דאמי הרי
עלי עולה, פטור, והא
אכתי לא נפק מרשותיה.
אבל אם אמר הרי זה עולה
שאין חיוב באחריותן,
חיוב הנפקו להו
מרשותיה. אמר, ר'
שמעון אמילתא אחרית
קאי, וכן הגונב הקדש
מבית בעלין טבחו או
מכרו פטור, מאי טעמא
וגנב מבית האיש קרינא
ביה. ול' שמעי' שחיטה
שאינה ראויה לאו שמה
שחיטה, אמאי חיוב
בטביחה. ופרקינן משמ'
בשוחט
ד' יוחנן, בשוחט
תמימים בפנים לשום
בעליהן שהיא שחיטה
ראויה. ואקשינן כיון
ששוחט לשם בעליהן הרי
חזרה קרן לבעליהן, אמאי
ההם עלו לבעליהן
לפיכך חיוב כי לא חזרה
קרן לבעליהן.

משלום דכפל משלמין את הכפל והוא משלם שלשה לצד הקרן: כי קא טבח דהקדש קא טבח. דהא בלאחר יאוש קיימינן דלי לפני יאוש לא קדשה וכיון דליאוש קנייה הקדש ציאוש ושינוי רשות הלכך לאו דמריה טעמא: ר"ש היא. והפריש גביה זו לנדור לכיון דחייה בלאחריותו ודבר הגורם לממון הוא כממון דמי ולא מכירה היא ומיהו לענין טביחה פטור דאע"ג דנרשות גנב קיימא דאם אכדו חייב בלאחריותם להקדש חל עליה מיהא שם הקדש לאפוקי מרשות מרה קמא ולא דמריה קא טבח: קדשים קלים. שהקדשו שלשמים: דר' יוסי הגלילי צפ"ק (דף צ"ב). הלכך לאו מכירה היא ומיהו מרשות מרה קמא אפקינהו שם הקדש וכי קא טבח לאו דמריה קא טבח. ל"ה בטביחה משום הכי לא מייחייב דבשעת טביחה להקדש יניחו דאמר צפ"ק דכי אמר רבי יוסי הגלילי ממון צעלים מחיים אכל לאחר טביחה לא אלא משלחן גבוה קא זכו ולא ניהא לי דבכי האי שחיטה לא אמר ר' יוסי הגלילי דמשלחן גבוה קא זכו אלא צמקדש בחלקו שלחן צמקדשים דהויא התם שחיטה וזריקה והקטרות חלבים אכל בשעת טביחה אכתי ממון צעלים הם: אדמי רישא וכו'. דמשמע דלא מני למימני חיובא צמר דלקדש: לפלוג וליסני. ציפא ולאשמועינן חיובא אפילו היכא דלקדש קודם טביחה: מכרו להדיוט מעיקרא טורא דראובן. קודם שמכרו קרוי השור על שמו של גנב ומשמכרו קרוי על שם לוקח אכל מכרו עליו לשמים עדיין שם המקדש עליו שקרוי עולמו של פלוני: אמרי נהי דסבר רבי שמעון כו'. דקא סלקא דעתך משום טביחה לא מייחייב ליה ר"ש. דלפילו הפרישו לשם נדר המוטל עליו אחריות נפק מרשות מריה קמא ונעשה זה שומר להקדש וכי טבח לאו דמריה קא טבח וכי מייחייב ליה ר"ש אשתתא דהקדש קמחייב ליה דהויא מכירה הלכך מיבעי ליה למימר איפכא: דאכתי לא נפיק מרשותיה. הלכך לאו מכירה היא ולאטביחה נמי לא מייחייב דמרשות מריה קמא נפיק: שאין חייב בלאחריותן חייב אשתתא הקדש דמכירה היא: אמילתא אחרית קאי. דהיכא דלקדש גנב צין לנדור צין לנדבה לא מייחייב ליה ר"ש לאו אשתתא דהקדש משום עדיין שמו עליו נדבתו של פלוני ולא אטביחה דהא מרשות מריה קמא נפק אלא אגונב הקדש צעלים באחריות כי קא טבח דמריה קא טבח דדבר הגורם לממון כממון דמי: שמעינן ליה לרבי שמעון. דמנתי' דפטור אטביחת טריפה: קדשים נמי שחיטה שאינה ראויה היא. דקדשים הנשחטין בחוץ פסולין ומאי טעמא דרבי שמעון דאמר קדשים שחייב באחריותן חייב דמשמע שאם גנב קדשים וטבחן דחייב בתשלומי ד' וה': והרי חזרה קרן לבעל הבית. הואיל ולשם צעלים נזבחו: שנשפך הדם. ומיהו בשעת שחיטה ראויה היא: שלא לשם צעליהן. דשחיטה ראויה היא דקיימא לן (נחמס ד' ג). כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרים וקרבן לא חזרה לבעלים דקיימא לן [שם] שלא עלו לבעלים לשם חובה: צעלי

תשלום דכפל: גנב והקדש ואחר כך טבח ומכר כו'. אמרי בשלמא אטביחה לא מחייב דכי קא טבח דהקדש קא טבח ולא דמריה קא טבח אלא אהקדש ליחייב. מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים הא מני ר"ש היא דאמר קדשים שחייב באחריותן ברשותיה דמריה קיימי אלא מדסיפא ר"ש הוי רישא לאו ר"ש אלא הכא במאי עסקינן בקדשים קלים ואלבא דר' יוסי הגלילי דאמר בקדשים קלים ממוין בעלים הוא וברשותיה קיימי אבל קדשי קדשים מאי משלם תשלומי ד' וחמשה ארתני רישא גנב וטבח ואח"כ הקדש משלם תשלומי ד' וה' ליפלוג וליתני בדירה במה דברים אמורים בקדשים קלים אבל בקדשי קדשים משלם תשלומי ארבעה וחמשה אלא לעולם לא שגא קדשי קדשים ולא שגא קדשים קלים ודקשיא לך מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים מכרו להדיוט מעיקרא תורה דראובן והשתא תורה דשמעון מכרו לשמים מעיקרא תורה דראובן וכו'. אמרי נהי דסבר ר"ש מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים איפכא מיבעי ליה קדשים שחייב באחריותן פטור דאכתי לא נפק מרשותיה ליה מרשותיה אמרי ר"ש אמילתא אחרית קאי והכי קתני אין הגונב אחר הגנב משלם תשלומי ד' וה' וגונב מבית האיש. ולא מבית הקדש רבי שמעון אומר קדשים שחייב באחריותן חייב מאי טעמא קרינא ביה וגונב מבית האיש ושאינו חייב באחריותן פטור דלא קרינן ביה וגונב מבית האיש מכרי שמעינן ליה לר"ש דאמר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה קדשים נמי שחיטה שאינה ראויה היא כי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן בשוחט תמימים מבפנים לשם בעלים והרי חזרה קרן לבעלים אמר רבי יצחק בר אבין שגשפך הדם כי אתא רבין אמר רבי יוחנן בשוחט תמימים בפנים שלא לשם בעלים וריש

תשלום דכפל: גנב והקדש ואחר כך טבח ומכר כו'. אמרי בשלמא אטביחה לא מחייב דכי קא טבח דהקדש קא טבח ולא דמריה קא טבח אלא אהקדש ליחייב. מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים הא מני ר"ש היא דאמר קדשים שחייב באחריותן ברשותיה דמריה קיימי אלא מדסיפא ר"ש הוי רישא לאו ר"ש אלא הכא במאי עסקינן בקדשים קלים ואלבא דר' יוסי הגלילי דאמר בקדשים קלים ממוין בעלים הוא וברשותיה קיימי אבל קדשי קדשים מאי משלם תשלומי ד' וחמשה ארתני רישא גנב וטבח ואח"כ הקדש משלם תשלומי ד' וה' ליפלוג וליתני בדירה במה דברים אמורים בקדשים קלים אבל בקדשי קדשים משלם תשלומי ארבעה וחמשה אלא לעולם לא שגא קדשי קדשים ולא שגא קדשים קלים ודקשיא לך מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים מכרו להדיוט מעיקרא תורה דראובן והשתא תורה דשמעון מכרו לשמים מעיקרא תורה דראובן וכו'. אמרי נהי דסבר ר"ש מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים איפכא מיבעי ליה קדשים שחייב באחריותן פטור דאכתי לא נפק מרשותיה ליה מרשותיה אמרי ר"ש אמילתא אחרית קאי והכי קתני אין הגונב אחר הגנב משלם תשלומי ד' וה' וגונב מבית האיש. ולא מבית הקדש רבי שמעון אומר קדשים שחייב באחריותן חייב מאי טעמא קרינא ביה וגונב מבית האיש ושאינו חייב באחריותן פטור דלא קרינן ביה וגונב מבית האיש מכרי שמעינן ליה לר"ש דאמר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה קדשים נמי שחיטה שאינה ראויה היא כי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן בשוחט תמימים מבפנים לשם בעלים והרי חזרה קרן לבעלים אמר רבי יצחק בר אבין שגשפך הדם כי אתא רבין אמר רבי יוחנן בשוחט תמימים בפנים שלא לשם בעלים וריש

מפרכסת הרי היא כחיה דצפ"ב דחולין (ד' ל' ו'ס) אין משנה צדוק מקום אלא היינו ההיא דהעור והרוטב (ס' ד' קכא). דשונים ישראל צטמאה כו' אכל היכא דשחטה כמיקונה לא חשיב מפרכסת כחיה מתיישב כאן דשחטות חוץ לאו צת פדייה היא כיון דשחיטה גמורה היא להוציא מידי נבילה וגם להמירה באכלה אם היה לה פדיון דהכא אליבא דר"ש קיימי דצין רבי יוחנן וצין ר"ל מודו דקדשי מונח לר"ש היו בכלל העמדה והערכה כדאמרין צפרק בתרא דתמורה (ד' ל'): ולא פליגי אלא אליבא דרבינן אכל מ"מ קשה לריש לקיש אליבא דרבינן דקדשי מונח לא הוי בכלל העמדה והערכה כדאמר התם דלא משחטני צדוק מקום לשום מנא שיהיו נפדין ודוחק לומר דמדרבינן הוא דאין נפדין לפי ששעה מוס זה צדדים כשאר מטיל מוס שאין נשחט ויתר על ידי אותו מוס וי"ל דמוס שהוא מחיים חשיב מוס לפדות על ידו אכל מוס. דלאחר מיתה לא צעלי מומים צעלי מומים יפדו דלא צעלי העמדה והערכה היא תמימים יקצרו: ש"ל א"ש בע"ה. וה"ה שלא לשמן אי נמי ההוא נמי קרי ליה שלא לשם צעליהן משום שלא עלו לבעלים לשם חובה ונראה לו דוחק להעמיד צנשפך הדם ורז דימי דלוקמא כנשפך הדם משום דניחא ליה לאוקמא בכל קדשים שחייב באחריותן [דבשלא] לשם צעליהן לא מתוקמא צנשפך ומטאת דמפלי שלא לשמן:

חזרה לבעלים דקיימא לן [שם] שלא עלו לבעלים לשם חובה: צעלי